

POLSKIE CENTRUM AKREDYTACJI

AKREDYTACJA JEDNOSTEK CERTYFIKUJĄCYCH PRODUKTY REGIONALNE I TRADYCYJNE

DAC-06

*Wydanie 7
Warszawa, 14.05.2025 r.*

Spis treści

1	Wprowadzenie.....	3
2	Definicje	3
3	Wymagania akredytacyjne.....	3
4	Specyficzne wymagania	4
4.1	Ocena.....	4
5	Zakres akredytacji	4
6	Szczegółowe zasady oceny.....	7
6.1	Proces akredytacji	7
6.2	Proces nadzoru	7
7	Postanowienia końcowe	8
8	Dokumenty związane	8

1 Wprowadzenie

Niniejszy dokument został opracowany w celu harmonizacji podejścia do akredytacji jednostek oceniających zgodność w odniesieniu do rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2024/1143 w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012 (dalej zwanym rozporządzeniem PEiR (UE) 2024/1143).

Akredytacja jednostek certyfikujących w tym obszarze ma charakter obligatoryjny z mocy rozporządzenia PEiR (UE) nr 2024/1143.

Jednostki certyfikujące produkty regionalne i tradycyjne wnioskujące o akredytację i akredytowane w obszarze produktów regionalnych i tradycyjnych powinny spełniać wymagania akredytacyjne określone w niniejszym dokumencie.

Tekst niniejszego dokumentu został opracowany przez Polskie Centrum Akredytacji w uzgodnieniu z Ministrem Rolnictwa i Rozwoju Wsi oraz Głównym Inspektorem Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych.

2 Definicje

Dla potrzeb niniejszego dokumentu stosuje się definicje zawarte w dokumentach przywołanych w punkcie 3 niniejszego dokumentu, a ponadto:

produkty regionalne - produkty, których nazwy zostały zarejestrowane jako chronione nazwy pochodzenia (ChNP), chronione oznaczenia geograficzne (ChOG);

produkty tradycyjne - produkty, których nazwy zostały zarejestrowane jako gwarantowane tradycyjne specjalności (GTS).

3 Wymagania akredytacyjne

Jednostka certyfikująca produkty regionalne i tradycyjne, aby mogła być uznana za kompetentną i wiarygodną powinna spełniać:

- ogólne wymagania akredytacyjne podane w normie **PN-EN ISO/IEC 17065 Ocena zgodności. Wymagania dla jednostek certyfikujących wyroby, procesy i usługi**;
- specyficzne wymagania akredytacyjne podane w:
 - rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012;
 - ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych;
 - rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1308/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiającego wspólną organizację rynków produktów rolnych oraz uchylające rozporządzenia Rady (EWG) nr 922/72, (EWG) nr 234/79, (WE) nr 1037/2001 i (WE) nr 1234/2007;
 - rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2019/787 z dnia 17 kwietnia 2019 r. w sprawie definicji, opisu, prezentacji i etykietowania napojów spirytusowych, stosowania nazw napojów spirytusowych w prezentacji i etykietowaniu innych środków

spożywczych, ochrony oznaczeń geograficznych napojów spirytusowych, wykorzystywania alkoholu etylowego i destylatów pochodzenia rolniczego w napojach alkoholowych, a także uchylającego rozporządzenie (WE) nr 110/2008;

- niniejszym dokumencie DAC-06, przy czym słów „powinien; należy” użyto do wskazania tych postanowień, które odzwierciedlając wymagania właściwej normy lub aktu prawnego, są obowiązkowe. Słów „zaleca się” użyto w niniejszym dokumencie do wskazania uznanych sposobów spełniania wymagań normy lub aktu prawnego. Jednostka może spełniać te wymagania w inny, równoważny sposób, jeżeli potrafi to wykazać w ramach procesu akredytacji/nadzoru przeprowadzanego przez Polskie Centrum Akredytacji.

Ponadto, mają zastosowanie warunki akredytacji dla jednostek certyfikujących wyroby, w tym polityki PCA i obowiązkowe dokumenty EA i/lub IAF, w szczególności wymienione w dokumencie DACW-01. Wykaz wszystkich wymagań akredytacyjnych stosowanych w ramach niniejszego programu akredytacji jest podany w dokumencie *Lista wymagań akredytacyjnych dla jednostek certyfikujących wyroby* dostępnym na stronie internetowej PCA – www.pca.gov.pl.

4 Specyficzne wymagania

Poniżej zamieszczono wytyczne do wymagań wybranych punktów normy PN-EN ISO/IEC 17065. Dla ułatwienia zastosowano następujący system identyfikacji wytycznych:

W.X.Y.Z, w którym: X.Y.Z oznacza numer punktu normy PN-EN ISO/IEC 17065.

4.1 Ocena

W.6.2.1 Jednostka certyfikująca wykonująca badania sensoryczne lub inne badania postępuje zgodnie z mającymi zastosowanie wymaganiami p. 6 i 7 normy PN-EN ISO/IEC 17025.

W.7.4.4 W przypadku pobierania próbek, jednostka certyfikująca powinna posiadać procedury zapewniające jednakowe postępowanie podczas pobierania, identyfikowania oraz postępowania z próbkami.

5 Zakres akredytacji

Zakres akredytacji jednostki certyfikującej produkty regionalne i tradycyjne określa się w następujący sposób:

Rodzaj certyfikacji:	Dokumenty odniesienia:
CERTYFIKACJA PRODUKTÓW REGIONALNYCH I TRADYCYJNYCH	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012
Kategorie produktów: ^E	
1.1	Mięso świeże i podroby <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.2	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.) <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.3	Sery <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>

1.4	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne produkty mleczne z wyjątkiem masła, itp.) <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.5	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje, itp.) <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.6	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.7	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.8	Inne produkty wymienione w załączniku nr I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (przyprawy itd.) <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.9	Produkty rolne i środki spożywcze wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.1 do nr 2.8, od nr 2.21 do nr 2.22 <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
1.10	Produkty rolne wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.9 do nr 2.20 oraz nr 2.23 <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
2.1	Wino <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>
3.1	Napoje spirytusowe <i>identyfikacja programu certyfikacji</i>

E – Elastyczny zakres akredytacji. Elastyczność zakresu obejmuje elementy wskazane w dokumencie DA-10 dla zakresu akredytacji jednostek certyfikujących wyroby.

Lista działań prowadzonych w ramach elastycznego zakresu akredytacji jest udostępniana publicznie lub na żądanie przez akredytowany podmiot.

Zasady udzielania akredytacji jednostkom certyfikującym wyroby w zakresach elastycznych z uwzględnieniem określonych granic elastyczności oraz sposób opisu zakresu elastycznego jednostki określa dokument DA-10 *Akredytacja w zakresach elastycznych*.

lub:

Rodzaj certyfikacji:	Dokumenty odniesienia:
CERTYFIKACJA PRODUKTÓW REGIONALNYCH I TRADYCYJNYCH	Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2024/1143 z dnia 11 kwietnia 2024 r. w sprawie oznaczeń geograficznych w odniesieniu do wina, napojów spirytusowych i produktów rolnych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności i określeń jakościowych stosowanych fakultatywnie w odniesieniu do produktów rolnych, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, (UE) 2019/787 i (UE) 2019/1753 oraz uchylające rozporządzenie (UE) nr 1151/2012
Kategorie produktów:	
1.1	Mięso świeże i podroby
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów, np.: Rozporządzenie wykonawcze Komisji (UE) nr 929/2012 z dnia 8 października 2012 r. rejestrujące w rejestrze chronionych nazw pochodzenia i chronionych oznaczeń geograficznych nazwę JAGNIĘCINA PODHALAŃSKA/ChOG identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.2	Produkty wytworzone na bazie mięsa (podgotowanego, solonego, wędzonego, itd.)
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.3	Sery
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.4	Inne produkty pochodzenia zwierzęcego (jaja, miód, różne produkty mleczne z wyjątkiem masła, itp.)
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.5	Oleje i tłuszcze (masło, margaryna, oleje, itp.)
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.6	Owoce, warzywa i zboża, świeże lub przetworzone
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.7	Świeże ryby, małże i skorupiaki oraz produkty wytwarzane z nich
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.8	Inne produkty wymienione w załączniku nr I do Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (przyprawy, itd.)
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
1.9	Produkty rolne i środki spożywcze wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.1 do nr 2.8, od nr 2.21 do nr 2.22
	<i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>

1.10	Produkty rolne wymienione w załączniku nr III rozporządzenia PEiR (UE) 2024/1143 od klasy nr 2.9 do nr 2.20 oraz nr 2.23 <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
2.1	Wino <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>
3.1	Napoje spirytusowe <i>tytuł wymagań normatywnych i postanowień dotyczących wyrobów</i> <i>identyfikacja programu certyfikacji, data wydania</i>

6 Szczegółowe zasady oceny

PCA podczas prowadzenia ocen jednostek certyfikujących produkty regionalne i tradycyjne postępuje zgodnie z ogólnymi zasadami podanymi w dokumentach DA-01 i DACW-01 oraz zasadami określonymi poniżej.

6.1 Proces akredytacji

W procesie akredytacji albo rozszerzenia zakresu akredytacji o certyfikację produktów regionalnych i tradycyjnych przeprowadzana jest ocena na miejscu w siedzibie głównej jednostki certyfikującej oraz ocena we wszystkich lokalizacjach oraz co najmniej jedna obserwacja dla każdej wnioskowanej kategorii produktów.

Ponieważ w procesie akredytacji albo rozszerzenia zakresu akredytacji do prowadzenia działalności w zakresie oceny zgodności jest wymagane posiadanie akredytacji i brak jest możliwości zademonstrowania przez jednostkę certyfikującą działań w obszarze oceny zgodności, nie przeprowadza się obserwacji działań w rzeczywistych warunkach. PCA udziela akredytacji pod warunkiem, że obserwacja działań zostanie przeprowadzana podczas pierwszej realizacji inspekcji w warunkach rzeczywistych u klienta.

Przed pierwszym wydaniem przez jednostkę certyfikującą dokumentów zawierających powołanie na akredytację, PCA przeprowadza obserwację działania jednostki certyfikującej u jej klienta w każdej z kategorii produktów.

Pozytywny wynik obserwacji jest warunkiem utrzymania akredytacji i umożliwienia jednostce certyfikującej wydania dokumentów zawierających wyniki akredytowanej działalności z powołaniem się na status akredytowanej jednostki certyfikującej.

Jeżeli w trakcie obserwacji zostaną stwierdzone niezgodności wówczas jednostka certyfikująca przed wydaniem certyfikatu zgodności zawierającego powołanie się na akredytację, jest zobowiązana do podjęcia korekcji/działania korygujących oraz do poinformowania PCA o ich realizacji. Jeżeli to konieczne, ocena podjętych działań prowadzona będzie przez PCA również w formie obserwacji. Pozytywna ocena wykonania korekcji/działania korygujących jest warunkiem utrzymania akredytacji.

Jeśli elementem potwierdzenia zgodności produktów regionalnych i tradycyjnych z wymaganiami jest nieobjęte akredytacją badanie sensoryczne lub inne badanie przeprowadzane przez personel jednostki certyfikującej lub podwykonawcę jednostki certyfikującej, PCA ocenia tą działalność poprzez obserwację lub ocenę na miejscu.

6.2 Proces nadzoru

W cyklu akredytacji obserwacjami PCA objęte są wszystkie kategorie produktów oraz ocenie podlegają procesy certyfikacji dla każdej kategorii produktów.

Jeśli elementem potwierdzenia zgodności produktów regionalnych i tradycyjnych z wymaganiami jest nieobjęte akredytacją badanie sensoryczne lub inne badanie

przeprowadzane przez personel lub podwykonawcę jednostki certyfikującej, PCA ocenia tą działalność poprzez obserwację/ocenę na miejscu co najmniej raz w cyklu akredytacji.

W przypadku rozszerzenia zakresu akredytacji o nową kategorię produktów, PCA przeprowadza obserwację.

W przypadku rozszerzenia o nowe produkty w objętej już akredytacją kategorii produktów, PCA przeprowadza przegląd dokumentacji mający na celu potwierdzenie kompetencji personelu jednostki certyfikującej (dotyczy stałego zakresu akredytacji) albo postępuje zgodnie z postanowieniami dokumentu DA-10 (dotyczy elastycznego zakresu akredytacji).

7 Postanowienia końcowe

PCA informuje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi o procedowanych wnioskach jednostek certyfikujących dotyczących udzielenia akredytacji/rozszerzenia zakresu akredytacji oraz o ograniczeniu, zawieszeniu lub cofnięciu akredytacji (na wniosek jednostki certyfikującej lub w wyniku sankcji spowodowanych brakiem spełnienia wymagań akredytacyjnych).

Jeżeli upoważnienie do realizacji zadań o których mowa w art. 31 ust. 1 w ustawie z dnia 9 marca 2023 r. o rejestracji i ochronie nazw pochodzenia, oznaczeń geograficznych oraz gwarantowanych tradycyjnych specjalności produktów rolnych i środków spożywczych, win lub napojów spirytusowych oraz o produktach tradycyjnych nie zostanie udzielone jednostce certyfikującej akredytowanej w ww. zakresie, zostanie cofnięte lub jego zakres zostanie ograniczony, PCA rozpatruje zasadność zawieszenia akredytacji w całości lub w części zakresu akredytacji, udzielonej w obszarze właściwym dla przedmiotowego rozporządzenia, o czym informuje Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Niniejsze wydanie dokumentu DAC-06 zastępuje wydanie 6 z dnia 19.06.2023 r. Dokument został wprowadzony Komunikatem nr 456 z dnia 14.05.2025 r. i obowiązuje od dnia 14.07.2025 r. Istotne zmiany w odniesieniu do wydania poprzedniego zostały oznaczone kolorem czerwonym.

8 Dokumenty związane

Dokumentami związanymi z niniejszym dokumentem są dokumenty wymienione w punkcie 3 oraz:

DA-01 Opis systemu akredytacji.

DA-10 Akredytacja w zakresach elastycznych

DACW-01 Akredytacja jednostek certyfikujących wyroby.

EA-3/02 M EA Policy for the accreditation of Certification Bodies providing certification of PDO, PGI and TSG.

Polskie Normy dostępne są w Polskim Komitecie Normalizacyjnym (www.pkn.pl).

Dokumenty EA, IAF w wersji oryginalnej dostępne są na stronach internetowych: EA: www.european-accreditation.org, IAF: www.iaf.nu.

Dokumenty PCA oraz tłumaczenia wybranych dokumentów EA, IAF dostępne są na stronie internetowej PCA www.pca.gov.pl. Dostęp do tych dokumentów jest bezpłatny.